

Secțiunea IV (19:21-28:31)

Discursul de apărare al mesagerului

A) 19:21-41 Pavel refuză să se apere în teatrul din Efes

După David Gooding, am intrat în ultima secțiune a cărții: apărarea creștinismului. Într-adevăr, în ultima parte a cărții se alocă un spațiu de text important discursurilor apologetice ale lui Pavel. Cu toate acestea, este posibil să delimităm mai multe secțiuni și să descoperim și alte teme noi. Avem doar un singur lucru pe care-l putem face: să studiem mai departe pasaj după pasaj, mereu frământându-ne asupra legăturilor dintre tablouri.

Este interesant că vers. 21 ne prezintă planurile apostolului: spre Ierusalim, prin Macedonia și Ahaia, și apoi spre Roma. Într-adevăr, capitolele ce urmează ne descriu modul în care s-au împlinit aceste planuri. De aceea, ni s-ar putea sugera o singură secțiune cu o temă unificatoare: apărarea creștinismului.

Împotrivirea lui Dimitrie aduce în atenția noastră atât câteva observații, cât și câteva întrebări. Mă minunez mai întâi de impactul Evangheliei asupra societății din provincia Asiei. Am putea spune că Evanghelia a cutremurat sistemul educațional (școala lui Tiran), sistemul medical (minunile lui Pavel), lumea ocultă (exorcizările și mărturia foștilor vrăjitori), precum și sistemul economic (afacerea lui Dimitrie pusă în pericol). În mod cert, dacă afacerea nu ar fi fost cu adevărat amenințată, atunci Dimitrie nu ar fi convocat această „adunare generală”. Evanghelia a cucerit foarte multe inimi în Asia și demasca falsitatea religiilor păgâne. Astfel, cei ce trăiau pe spinarea celor ce se complăceau în ignoranță se îndreptau spre faliment.

În al doilea rând, observ cum o motivație pur materială este îmbrăcată într-o haină religioasă. Oare ce-l preocupa cu adevărat pe Dimitrie: afacerea sa, sau faptul că zeița Diana nu mai era la fel de adorată ca înainte în provincia Asia? În același timp, nu este de neglijat raportarea mulțimii la credințele și „valorile” strămoșești. Mulțimea s-a identificat cu aceste credințe și „valori”. A recunoaște falsitatea lor înseamnă a-ți recunoaște propria falsitate. Reacția automată de apărare a tradiției izvorăște din instinctul de conservare al eului. Eul nu poate accepta că a crezut o minciună și a venerat niște nimicuri. Nu, ar fi o lovitură prea puternică dată imaginii de sine. Și să nu uităm nici faptul că aceste tradiții justificau și încurajau o viață de auto-îndumnezeire și păcat. Astfel, apărarea tradiției este alimentată și de eul hedonic ce nu poate concepe renunțarea la plăcerile de o clipă ale fărădelegii.

Cartea Fapte ne prezintă diferitele motivații ale celor care i-au prigonit pe creștini. Mereu găsim motivații meschine și perverse: mândrie, invidie, iubire de bani, hedonism. Nicăieri nu am găsit prigonitori care să caute sincer adevărul și care să-și poată justifica într-un mod rațional (nu raționalizant) faptele lor. Ni se atrage atenția asupra instabilității și imprevizibilității mulțimii. Cu adevărat cine se încrede în OM este blestemat.

Gaiu și Aristarh au fost luați probabil ca „momeală” pentru Pavel. Se pare că prezența lor în teatru a fost un motiv în plus pentru Pavel spre a decide să se înfățișeze înaintea mulțimii. Într-adevăr, Pavel voia să vină înaintea norodului. De ce anume? Și ce ar fi zis oare? Cred că Pavel era motivat nu doar de dorința de a-i proteja pe Gaiu și Aristarh, ci și de dorința de a apăra mesajul Evangheliei. Dar care era acuza falsă? Iată ce a spus Dimitrie despre Pavel: „și zice că zeii făcuți de mâini nu sunt dumnezei.”

Iar concluzia lui este și ea cât se poate de adevărată: misiunea lor va cădea în dispreț și Diana (sau Artemis) nu va mai fi slăvită de norod. Deci, ce trebuia să apere Pavel? Oare ce ar fi spus? Oare ar fi adus din nou ca la Aeropag argumente împotriva idolatriei, în același timp încredințându-i de dragostea și respectul lui față de ei?

Însă Domnul îl oprește pe Pavel să meargă la teatru. Ucenicii i se împotriveau și Domnul lucrează și prin unii din mai marii Asiei, care se prea poate să nu fi fost toți creștini. Și cred că a fost călăuzirea Duhului. Mă gândesc că mulțimea era prea înverșunată și prea agitată pentru a-l putea asculta pe Pavel. Iată cum au reacționat în fața Iudeului Alexandru. Oare cum ar fi reacționat dacă l-ar fi văzut pe însuși Pavel înaintea lor? Deci, marele apostol nu este înclinat mereu spre deciziile cele mai bune. Iată de ce Pavel nu-și permitea să fie un individualist. El știa că Biserica este unicul cadru de protecție și că uneori călăuzirea specifică vine doar prin glasul fraților. Uneori, Domnul îngăduie ca frații să perceapă mai bine decât noi un anumit context și implicațiile diferitelor decizii. Nu este nevoie tot timpul să răspundem vrăjmașului și nici să intrăm de bunăvoie în gura leului.

Ultima parte a acestui tablou ridică următoarele întrebări: Ce căutau Iudeii acolo? De ce l-au împins înainte pe Alexandru? Alexandru era doar un Iudeu sau era și creștin? Logofătul este același personaj cu Alexandru? De ce ni se relatează discursul logofătului? De ce logofătul ia apărarea creștinilor? Conținutul discursului reflectă în totalitate convingerile sale sau, în bună parte, este doar un bun diplomat?

Cum se explică prezența Iudeilor în amfiteatru? Îmi vin în minte două posibilități: fie Iudeii au venit să se apere (ținând cont că și ei susțineau același lucru ca Pavel și poate fuseseră „băgați în aceeași oală”), fie s-au gândit că au prins momentul și au venit cu intenția să întărească și mai tare mulțimea împotriva lui Pavel. Conform primei interpretări, Alexandru ar fi putut fi același personaj cu logofătul, însă conform celei de-a doua variante Alexandru și logofătul ar fi în mod cert personaje distincte. În 1 Timotei 1:20 și în 2 Timotei 4:14, Pavel pomenește de un Alexandru (posibil de doi Alexandru) ca un hulitor sau/și un împotrivor față de Evanghelie. O a treia interpretare ar fi că Alexandru ar fi un creștin Iudeu pe care Iudeii doreau să-l pună în pericol.

Versetul 33 oferă o informație foarte importantă și care ne va ajuta să descoperim varianta cea bună, și anume: „Alexandru a făcut semn cu mâna și voia să se apere înaintea norodului.” Deci, intenția lui Alexandru era să țină un discurs de apărare și nu unul de acuzare și instigare. Oare erau și Iudeii amenințați de această răscoală sau Alexandru era creștin?

Lucrurile s-ar clarifica dacă am ști dacă Alexandru este sau nu același personaj cu logofătul cetății. Putea fi logofătul cetății un Iudeu? Dacă este unul și același personaj, de ce nu ni s-a menționat de la început: „Alexandru, logofătul cetății...”?

După conținutul discursului, logofătul nu pare nici creștin, nici Iudeu. Iată câteva afirmații relevante în acest sens:

- ✘ „chipului ei căzut din cer...”
- ✘ „nimeni nu poate tăgădui lucrul acesta”

✘ „împotriva zeiței noastre”

Dacă logofătul ar fi fost un Iudeu sau un creștin, el cu siguranță că a făcut un compromis și a rostit afirmații neadevărate pe care nici el nu le credea. Înclin să cred că logofătul nu era nici Alexandru, și nici un creștin, ci era un păgân, însă un păgân cu mintea deschisă, simpatizant al creștinilor.

Mă întorc la reacția mulțimii la apariția lui Alexandru: „*Dar când l-au cunoscut că este Iudeu, au strigat toți într-un glas, timp de aproape două ceasuri: <<Mare este Diana Efesenilor!>>*” Deci mulțimea cunoștea învățătura iudaismului despre idolatrie și percepea iudaismul ca pe o amenințare. Deci se prea poate ca nu numai creștinii, ci și Iudeii să fie luați în vizor de Dimitrie și meșterii lui. Ținând cont de toate aceste observații, întrezăresc următorul posibil scenariu: împotrivirea față de creștini să fie însoțită și de o împotrivire față de Iudei, Iudeii încearcă în van să se apere și apoi logofătul păgân al cetății potolește mulțimea. Astfel, se prea poate ca Luca să ne relateze întâmplarea cu Alexandru pentru a înțelege inutilitatea încercării lui Pavel de a se fi apărat în fața mulțimii, precum și pericolul imens la care s-ar fi expus apostolul. Ba mai mult, discursul pacifist al logofătului demonstrează încă o dată că nu era nevoie de prezența lui Pavel acolo. Domnul a lucrat printr-un necredincios pentru a potoli mulțimea. Ba mai mult, acesta apără creștinismul de niște posibile acuzații neîntemeiate: „*căci ați adus aici pe oamenii aceștia care nu sunt vinovați nici de jăfuirea templului, nici de hulă împotriva zeiței noastre.*” Într-adevăr, creștinii adevărați au afirmat mereu adevărul cu dragoste și respect.

Stau și mă minunez din nou în fața suveranității lui Dumnezeu. Cu adevărat, El este Dumnezeuul întregului pământ, care poate face orice, care coboară și înalță pe împărați! Revolta lui Dimitrie marchează un apogeu al împotrivirii Neamurilor față de calea Domnului. Însuși Luca subliniază: „*Pe vremea aceea s-a făcut o mare tulburare cu privire la calea Domnului.*” Într-adevăr, împotrivirea a fost foarte mare. Cu toate acestea, Dumnezeu a potolit-o în câteva minute prin glasul unui necredincios. Această intervenție divină întărește încă o dată faptul că nu era necesar ca Pavel să se înfățișeze la teatru. Care a fost rostul acestui început de prigoană? A fost de fapt o împotrivire care anunța o prigoană teribilă îndreptată împotriva lui Pavel. Dar cât de repede s-a pornit această revoltă, pe atât de repede s-a stins. Deci care este rostul acestei întâmplări care mă trimite cu gândul la o oaste înarmată până în dinți și hotărâtă să nimicească, și care, deodată, își aruncă armele și renunță la război? Cred că acest eveniment îl țintește pe Pavel. El este personajul principal. Și iarăși acest eveniment îl țintește din două perspective: perspectiva celui rău și perspectiva lui Dumnezeu.

Care să fie perspectiva și planul celui rău? „*Hoțul nu vine decât să fure, să înjunghie și să prăpădească.*” (Ioan 10:10a) În mod cert, intențiile celui rău prin aceste evenimente sunt de a distruge fără milă lucrarea lui Dumnezeu. Să ne aducem aminte că marea tulburare a avut loc, conform vers. 23, „*pe vremea aceea.*” Iar vremea aceea este vremea când Pavel s-a hotărât să meargă la Ierusalim și apoi în Roma, și a trimis doi lucrători în Macedonia. Să mai analizăm puțin planurile apostolului. Când anume și-a pus Pavel în gând să meargă la Ierusalim și apoi la Roma? „*După aceste lucruri*”, adică după evenimentele care au marcat apogeul trezirii spirituale din Efes și din provincia Asia. Acest apogeu demonstra că în Efes este o Biserică puternică și sănătoasă. Astfel, de Pavel ar fi fost mai multă nevoie în alte părți. Apoi, biruința Domnului în Efes (o biruință mai mare decât cea din Corint) a crescut încrederea apostolului în puterea proclamării Evangheliei.

De aceea, este posibil ca încurajat de biruința Domnului din Efes, Pavel să primească imboldul puternic de a vesti cu îndrăzneală această Evanghelie minunată în alte două puncte strategice: Ierusalimul și Roma. Într-adevăr, Efesul a fost o cetate strategică. El a propovăduit doi ani doar în Efes. Cu toate acestea, Cuvântul s-a răspândit cu putere în toată Asia. În mod cert, Roma reprezenta un punct și mai strategic. Probabil Pavel râvnea de mult să ajungă în capitala Imperiului, în care erau creștini înainte de sosirea lui la Roma (vezi epistola către Romani). Ierusalimul era și el un alt punct strategic. Pretutindeni, Iudeii se împotriveau cu înverșunare Evangheliei. Această împotrivire era alimentată de autoritățile de la Ierusalim. Dacă la Ierusalim ar fi câștigată bătălia, atunci ar fi zguduite toate comunitățile de evrei din Imperiul Roman. Dar Pavel nu știa oare că Israel ca națiune va persista în împietrire cel puțin până la dărâmarea Ierusalimului? Cu toate acestea, el vrea mai întâi să meargă la Ierusalim și apoi la Roma. Este posibil ca Pavel să respecte și aici ordinea poruncită de Domnul: mai întâi Iudeilor, și apoi Grecilor. Pavel intra în ultima fază a lucrării sale. El vrea să continue să proclame Cuvântul mai întâi Iudeilor, și apoi Neamurilor. Și astfel, țintește cele două cetăți: Ierusalimul, cetate strategică pentru evanghelizarea evreilor și Roma, cetate strategică pentru evanghelizarea Neamurilor. Încurajat de apogeul lucrării dintre Neamuri din Efes, Pavel are o vie dorință să vestească Evanghelia în Ierusalim și în Efes. El deja începe să-și pună în aplicare planurile, trimițându-i înaintea sa pe Timotei și Erast în Macedonia. În acest context izbucnește împotrivirea condusă de Dimitrie.

Care să fie planul celui rău? Cred că în primul rând a dorit să-l sperie pe Pavel, să-i „dezumfle” entuziasmul de a vesti Evanghelia în Ierusalim și în Roma. Oare nu ni se întâmplă și nouă când luăm o hotărâre importantă să ne confruntăm cu obstacole apărute din senin și care încearcă să ne abată de la hotărârea pe care am luat-o? Deși Domnul hotărâse să-l protejeze pe Pavel de această prigoană, cel rău a dorit s-o prezinte cât mai amenințătoare pentru a-l înfricoșa pe apostol. Într-adevăr, după biruința din Efes îl văd pe Pavel cu un entuziasm și mai mare de a vesti Evanghelia. Dar cel rău vrea „să-i taie aripile”. În același timp, observ faptul că în teatru, se întinde o capcană lui Pavel. Sechestrarea macedonenilor Gaiu și Aristarh ar putea reprezenta o formă prin care Pavel să fie „șantajat” să vină în teatru. Și apostolul chiar dorește acest lucru. El biruise prin Duhul frica de om și de moarte, el dorea să vestească și să apere Evanghelia, el dorea să-i protejeze pe Gaiu și pe Aristarh. Dar se pare că era o capcană. Nu numai că mulțimea nu l-ar fi ascultat (după cum nu l-a ascultat pe Alexandru), dar cred că l-ar fi sfâșiat fără milă. Chiar, oare ce s-ar fi întâmplat dacă Pavel s-ar fi înfățișat înaintea mulțimii? Ar fi îngăduit Domnul să fie omorât sau ar fi intervenit miraculos pentru a-l proteja? Când este gata și când nu este gata ca Domnul să intervină? Oare ar fi intervenit și ar fi făcut o minune și Numele Domnului ar fi fost înălțat? Oare a ratat Pavel o ocazie unică? Sau poate dacă ar fi venit, evenimentele ar fi luat o întorsătură defavorabilă scopurilor lui Dumnezeu: Pavel ar fi fost torturat și poate omorât, și mulțimea s-ar fi întăritat și mai tare și împotriva celorlalți creștini? Se pare că în planul lui Dumnezeu nu era timpul unei prigoane. Oare sosirea lui Pavel la teatru ar fi declanșat o astfel de prigoană? Iată întrebări foarte importante. De modul în care vom răspunde la ele, depinde modul în care vom răspunde la provocarea de a ne înfățișa în „teatrele ostile” care vor apărea în viața noastră.

În mod cert, pentru a putea răspunde la aceste întrebări, va trebui să analizăm și încăpățânarea lui Pavel de a merge la Ierusalim, în ciuda împotrivirilor repetate ale ucenicilor: „Ucenicii, prin Duhul, ziceau lui Pavel să nu se suie la Ierusalim.” (21:4); „Când am auzit lucrul acesta atât noi, cât și cei de acolo am rugat pe Pavel să nu se suie la Ierusalim” (21:12).

„Atunci Pavel a răspuns: <<Ce faceți de plângeți așa și-mi rupeți inima? Eu sunt gata nu numai să fiu legat, dar chiar și să mor în Ierusalim pentru Numele Domnului Isus.>>” (21:13)

Două situații aparent similare. În ambele situații, Pavel vrea să intre în gura leului. În ambele situații, frații stăruie fierbinte să nu facă acest lucru. Și totuși: Pavel în prima situație ascultă de ucenici, iar în a doua nu. De ce? Oare Pavel a luat cea mai bună decizie în prima situație, și una mai puțin eficientă în cea de-a doua? Sau, Pavel a luat decizia cea mai eficientă doar în a doua situație? Sau Pavel a luat decizia cea mai eficientă în ambele situații (și atunci se mai ridică întrebarea: ce anume legitimează această diferență decizională)? Este greu să ne pronunțăm acum fără să fi studiat cu atenție și cel de-al doilea context.

Oricum știm cert că, prin împotrivirea lui Dimitrie, cel rău a încercat să-l sperie pe apostol. În același timp, Domnul a dorit să folosească acest context spre a-l încuraja și a-l întări pe apostol. Încurajarea venea din faptul că Domnul Și-a înălțat din nou suveranitatea și atotputernicia. El a topit în câteva minute revolta și a făcut-o prin glasul unui necredincios. Domnul susține lucrarea, Domnul Își protejează mesagerii, nimic nu se întâmplă fără voia și știrea Lui și până și perii din cap ne sunt numărați.

În același timp sunt și două variante opuse de interpretare. Prima: Pavel a luat decizia cea mai eficientă, s-a protejat și nu a intrat inutil într-un context foarte dificil, care nu se știe ce întorsătură ar fi luat. Astfel, cu ajutorul fraților, a descifrat o posibilă capcană a celui rău și a făcut exact ce trebuia. Într-adevăr, chiar dacă Domnul i-ar fi salvat viața, ar fi fost un consum de energie inutil (mulțimea nu l-ar fi ascultat) și ar fi întărit „gratuit” și mai tare mulțimea. Pavel ar fi pus gaz pe foc fără să fi fost necesar. Nu am putea spune că Pavel ar fi păcăuit, dar nu ar fi luat decizia cea mai eficientă. Și-ar fi complicat singur și inutil viața și existența. A doua: Pavel nu a luat decizia cea mai bună. Pavel a ratat o ocazie imensă. Dacă ar fi apărut în teatru, Domnul ar fi fost de partea lui și ar fi putut potoli mulțimea și ar fi vestit Evanghelia în fața unui amfiteatru plin. Poate apoi ar fi fost închis. Dar prețul merita plătit: un teatru plin a fost evanghelizat. Pe când așa, ascultătorii s-au ales cu un singur discurs pro-idolatric rostit de logofătul cetății. Pavel nu a păcăuit că nu s-a înfățișat în teatru, dar nu a luat decizia cea mai eficientă. David n-ar fi păcăuit dacă nu alegea să se lupte cu Goliat. Dar ar fi ratat o ocazie imensă de a înălța Numele Domnului. Pavel deci a ratat o confruntare cu Goliat în care Domnul i-ar fi dat o mare biruință.

Sunt două interpretări opuse care pun în discuție o problemă foarte importantă: care este granița între credință și iresponsabilitate, între curaj și prostie, între îndrăzneală și lipsa înțelepciunii?

Iată care sunt argumentele care ar susține prima variantă de interpretare:

- Pavel este prezentat în Fapte și în tot Noul Testament ca un model pentru toți credincioșii. Astfel, regula este: ce a făcut Pavel este vrednic de urmat. Dacă ar fi totuși prezente și anumite excepții, acestea nu numai că ar trebui să fie puține, dar ar trebui subliniate în mod explicit ca și greșeli sau decizii mai puțin înțelepte. În pasajul cu Dimitrie lipsește o astfel de subliniere explicită.
- Pasajul cu Alexandru are tocmai acest rol: să demonstreze că mulțimea nu l-ar fi ascultat și deci că apariția sa nu era necesară.
- Deznodământul fericit (încetarea împotrivirii) subliniază din nou că era vorba de un context-problemă pe care Dumnezeu plănuise să-l soluționeze altfel.
- Contextul în care Pavel insistă să meargă în Ierusalim este unul diferit de cel din Efes. Tocmai aceste diferențe între contexte explică și diferențele dintre decizii.

Iată care sunt argumentele principale care susțin a doua variantă:

- Deznodământul, deși pare fericit, este un deznodământ care a însemnat o întărire a convingerilor idolatre ale Efesenilor prin discursul logofătului.
- Hotărârea lui Pavel de a merge la Ierusalim demonstrează faptul că a înțeles că în contextul răscoalei lui Dimitrie nu a luat cea mai bună decizie. Nu doar că sunt foarte multe asemănări între aceste două contexte, dar chiar contextul de la Ierusalim era mai potrivit și-i oferea lui Pavel mai multe motive să renunțe la vizitarea Ierusalimului. Pavel a fost chiar înștiințat de Dumnezeu că în Ierusalim va îngădui să fie prigonit și prins de Iudei; pe când în Efes nu avea o asemenea informație certă. Și Iudeii de la Ierusalim erau măcar la fel de înverșunați împotriva lui Pavel ca și meșterii lui Dimitrie. Vizita de la Ierusalim a fost însă un succes: mulțimea înverșunată a fost potolită și a ascultat o bună parte din discursul lui Pavel. Pavel apoi a mărturisit despre Isus în fața Sinedriului și apoi Însuși Domnul a confirmat lucrarea lui Pavel din Ierusalim: „*Îndrăznește, Pavele, căci după cum ai mărturisit despre Mine în Ierusalim, tot așa trebuie să mărturisești și în Roma.*” (Fapte 23:11)
- Și Petru este un model pentru noi. Cu toate acestea, în Galateni 2 ni se prezintă o greșeală de-a sa. Și Pavel putea greși. În contextul răscoalei lui Dimitrie, nu putem spune că Pavel a păcătuit. Însă putem afirma că nu a luat decizia cea mai bună. Acest lucru într-adevăr nu este menționat explicit în acest pasaj, dar se deduce foarte ușor prin contrastul dintre decizia din Efes și cea luată în drum spre Ierusalim. Prima decizie nu a primit confirmarea explicită din partea Domnului, pe când a doua a primit, după cum am văzut, această confirmare.

Merită totuși să amintim că există și a treia variantă de interpretare și anume: prima decizie a fost mai bună decât a doua. Iată argumentele:

- Sunt, după cum am văzut, două contexte foarte asemănătoare. Totuși, deciziile sunt total opuse. Înseamnă deci că una este mai bună ca cealaltă. În prima situație, nu se subliniază în mod explicit că prin glasul fraților vorbea Duhul Sfânt. Pe când în cea de-a doua situație, Luca menționează explicit că Duhul vorbea prin frații care insistau ca Pavel să nu meargă la Ierusalim: „*Ucenicii, prin Duhul, ziceau lui Pavel să nu se suie la Ierusalim.*” (21:4) Oare nu este cât se poate de clar că Duhul îi spunea lui Pavel că este mai bine să nu meargă la Ierusalim? Este deci evident că Pavel nu a înțeles șoapta Duhului și deci nu a luat cea mai bună decizie.
- Versetul 11 din cap. 23 nu este o confirmare a deciziei de a merge la Ierusalim, ci o confirmare a modului în care a mărturisit Pavel despre Domnul în Ierusalim. Dacă luăm decizii mai puțin eficiente, Domnul nu ne va strivi. El va fi gingaș și ne va descoperi acest lucru, după care ne va îndrepta privirile spre direcția prioritară, mai bună: „*trebuie să mărturisești și la Roma.*” Să vă dau un exemplu din viața mea: am fost de multe ori solicitat să slujesc în Cuvânt în multe locuri. Am răspuns la prea multe solicitări și lucrul acesta mi-a afectat sănătatea. Apoi, am primit descoperirea din partea Domnului că nu ar fi trebuit să răspund tuturor solicitărilor. Cu toate acestea, Domnul a fost cu mine de fiecare dată și m-a ajutat să înalț Cuvântul Lui. El mi-a respectat decizia mai puțin înțeleaptă și s-a folosit și de acele contexte pentru a mă modela. Apoi, mi-a descoperit ce înseamnă

adevărata eficiență, însă m-ar fi putut încuraja: „La fel cum ai vestit Cuvântul până acum, fă-o și în continuare.” Faptul că Dumnezeu se folosește și de contextele în care am intrat „de capul nostru” nu înseamnă că acestea erau cele mai bune contexte în care ar fi trebuit să pășim. Uneori, Domnul cel răbdător ne lasă să pășim în anumite contexte pentru a ne lămurii singuri de faptul că reprezintă un drum înfundat. Apoi, ne îndreaptă spre contextele vizate de El.

Pe care dintre cele trei variante le alegeți? Indiferent de varianta pe care o veți alege, trebuie să aveți în vedere și versetul 22 din capitolul 20.

B) 20:1-38 Întărirea Bisericii prin Cuvânt

i) 20:1-16 Drumul din Efes până la Milet

Acest pasaj ne oferă multe detalii despre drumul lui Pavel din Efes până la Milet. Milet este în apropierea Efesului, dar a fost un drum ocolit și încălzit: Asia -> Macedonia -> Grecia -> Macedonia -> Asia. Ni se dau multe informații despre tovarășii de călătorie ai lui Pavel și despre itinerariul călătoriei lor. Învierea lui Eutih este singurul eveniment din timpul acestei călătorii despre care Luca ne dă mai multe detalii. Care este rostul acestui pasaj?

Luca subliniază slujba lui Pavel de a întări prin Cuvânt Bisericele Domnului. Pavel intuia probabil că se îndreaptă spre ultima fază a lucrării sale și știa faptul că pe unele din aceste Biserici avea să le vadă pentru ultima dată pe acest pământ. (vezi 20:25, 38). Mă gândesc cât de importante și emoționante erau aceste întâlniri atât pentru apostol, cât și pentru Bisericele pe care el le plantase. Erau Bisericele care se născuseră prin truda lui. El era părintele lor spiritual. Acestea erau mângâierea, bucuria și cununa lui de slavă. Era ultima întâlnire. Pavel era bătrân și intra în ultima fază a lucrării sale. El se aștepta să moară chiar la Ierusalim. Veșnicia era mai aproape ca oricând de inima lui. El lăsa pe pământ multe Biserici care mai aveau de înfruntat numeroase și aprige bătălii până la finalul alergării. Credința lor s-ar fi putut pierde pe drumul încercărilor. Pavel le dă cu lacrimi ucenicilor o mulțime de sfaturi. Este ultima întâlnire, ultima ocazie de a-i întări într-un mod direct prin predicile sale. Cuvântul cel sfânt avea să fie scutul protector în fața atacurilor celui rău. Și Pavel vrea să le dăruiască din acest Cuvânt parcă mai mult ca niciodată. Tabloul cu Eutih ilustrează cel mai bine dorința lui Pavel de a le dăruia acum, la ultima întâlnire, cel mai mult din Cuvântul care îi putea întări sufletește și care le putea dăruia moștenirea cea veșnică.

Pavel nu era doar un plantator de Biserici. El era și unul care avea grijă de creșterea și întărirea lor. Râvna sa din acest pasaj accentuează importanța întăririi prin Cuvânt a Bisericii lui Hristos. Pavel, deși se grăbea să ajungă la Ierusalim, cu toate acestea se oprește în câte locuri poate pentru a aduce zidire sufletească Trupului lui Hristos. Toată această lucrare, de edificare a Bisericii lui Hristos, se realizează sub călăuzirea Duhului Sfânt. În unele cetăți Pavel stă mai mult, în altele mai puțin, în funcție de nevoi. Uneori, Domnul îi indică traseul ce trebuie urmat prin prezența unor obstacole. Din Grecia Pavel a vrut să meargă direct spre Siria pe mare. Însă

împotrivirea Iudeilor l-a determinat să-și schimbe traseul. Așa că a luat-o pe jos prin Macedonia și apoi prin Asia, întărind Bisericiile din aceste zone.

Pavel nu era un individualist în lucrare. El mereu lucra în echipă și folosea resursele echipei pentru a atinge o eficiență maximă în lucrare. De două ori ni se relatează că echipa de lucrători s-a împărțit temporar în două (20:5-6 și 20:13-14). Care să fie rațiunea acestor despărțiri temporare? Probabil că în drumul lor spre Ierusalim doreau să îmbărbăteze cât mai multe Biserici. Astfel, uneori alegeau două trasee distincte și uneori unii rămâneau mai mult într-o cetate decât ceilalți. Pavel nu era un om mândru care credea că Domnul poate să lucreze doar prin el. El lucra în echipă și folosea resursele echipei fără ezitări.

Dacă ar fi să sintetizăm toate observațiile făcute până acum într-o singură frază, am putea afirma că acest pasaj ni-l prezintă pe Pavel care întărește cu ardoare prin Cuvânt Bisericiile Domnului sub călăuzirea Duhului Sfânt și folosind fără ezitări resursele echipei cu care el lucra.

Tabloul cu Eutih este singurul eveniment din această călătorie (Efes -> Milet) descris mai detaliat de Luca. Acest eveniment este în armonie cu observațiile făcute până acum. În primul rând, el subliniază râvna nespuse de mare a lui Pavel de a întări prin Cuvânt Biserica Domnului. Pavel ar fi trebuit să-și termine predica seara. Însă el își lungește cuvântarea până la miezul nopții. Pe la miezul nopții are loc incidentul cu Eutih. Această întâmplare nu-l tulbură deloc pe Pavel. După ce-l înviază, Pavel se întoarce din nou „la amvon” ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat „și a mai vorbit multă vreme până la ziuă.” Și aceasta chiar dacă a doua zi dimineața trebuia să plece. Pavel vrea să profite și de ultima secundă pentru a le mai aduce un Cuvânt de îmbărbătare. El era pe de o parte conștient de nevoile lor și de războiul spiritual, iar pe de altă parte de puterea lui Dumnezeu care lucra cu tărie prin el. Și să nu uităm că este vorba de nevoia de Cuvânt, de nevoia de bucate tari.

În spatele incidentului cu Eutih îl putem vedea pe cel rău care este și el conștient de nevoia Bisericii de hrană tare și care încearcă să blocheze procesul de hrănire a Trupului lui Hristos. Învierea nu numai că îi întărește autoritatea lui Pavel și a cuvintelor sale, dar îndepărtează cu siguranță și somnul care probabil îi încerca pe mai mulți. Învierea sau vindecarea lui Eutih este un eveniment care întărește autoritatea apostolului și a sfaturilor sale.

Astfel, la concluzia deja formulată mai sus am putea adăuga și faptul că în procesul de întărire prin Cuvânt a Trupului lui Hristos, Dumnezeu intervine cu semne și minuni pentru a întări autoritatea mesagerului și mesajului Său.

Îmi vine în minte o paralelă între învierea Tabitei și învierea lui Eutih. Învierea Tabitei are loc exact înainte ca Petru să ia niște decizii foarte importante și controversate. Învierea Tabitei are și rolul de a întări credibilitatea vasului prin care Domnul vrea să implementeze schimbarea. În capitolul 21 Pavel ia și el niște decizii importante și controversate: insistă să meargă la Ierusalim și apoi decide să se curățească în Templu. Oare învierea lui Eutih să aibă un rol similar, și anume acela de a spori credibilitatea lui Pavel înaintea unor asemenea decizii? Se prea poate. Însă capitolul 20 este în mod clar dedicat lucrării lui Pavel de întărire prin Cuvânt a Bisericii lui Dumnezeu. Prezentarea acestei lucrări este încununată de discursul lui Pavel înaintea prezbiterilor Bisericii din Efes. Luca ne oferă un exemplu concret de întărire a Bisericii prin Cuvânt.

ii) 20:17-38 *Încurajarea prezbiterilor Bisericii din Efes*

Pavel s-a ferit să treacă prin Efes, tocmai pentru a câștiga timp și a reuși să ajungă la Ierusalim de Cincizecimi. Cu toate acestea, în râvna lui pentru Biserica Domnului nu s-a putut abține să organizeze la Milet o întâlnire cu prezbiterii Bisericii din Efes. Pavel știa că nu avea să-i mai vadă niciodată pe acest pământ. Acum era ultima ocazie prin care îi putea îmbărbăta prin predicile sale să rămână alipiți de Domnul.

Discursul lui Pavel este deci adresat prezbiterilor. Tot discursul este penetrat de modelul lui Pavel. Pavel, prezbiterul model, le aduce aminte de slujirea sa din Efes și vrea să le întipărească cu putere în conștiință exemplul său. Cu alte cuvinte, mesajul predicii este: „Prezbiterilor, urmați exemplul meu!” Pe de altă parte, Pavel știa că după plecarea lui vor veni slujitori ai Satanei care-l vor denigra fără rușine. Astfel, prin discursul său, el urmărește și anihilarea acestui atac. Am putea împărți discursul paulinic în trei secțiuni:

- a) 20:17-27 În ciuda încercărilor și amenințărilor, Pavel le-a vestit tot planul lui Dumnezeu;
- b) 20:28-32 Prezbiterii sunt îndemnați să păzească și să păstorească Biserica Domnului după modelul lui Pavel;
- c) 20:33-35 Cinstea lui Pavel și grija sa față de cei slabi;

Chiar structura discursului evidențiază cu claritate mesajul principal. Îndemnul adresat prezbiterilor (b) este așezat între două secțiuni în care Pavel vorbește despre sine și slujirea sa.

- a) 20:17-20 „Nu m-am ferit să vă vestesc tot planul lui Dumnezeu...”

Slujirea lui Pavel din Asia este o pildă vrednică de urmat. În primul rând, Pavel a slujit Domnului cu toată smerenia. Pavel nu a slujit pentru afirmare de sine sau interese materiale, ci el a slujit Domnului, din dragoste pentru Domnul, pentru plăcerea și bucuria Domnului.

În al doilea rând, Pavel a slujit cu credincioșie. El a rămas fidel slujbei primite și mesajului revelat de Dumnezeu. Principala sa slujbă a fost să vestească Evanghelia harului lui Dumnezeu. Pavel era un slujitor al Cuvântului. El a rămas credincios adevărului și a propovăduit cu îndrăzneală tot planul lui Dumnezeu.

În al treilea rând, Pavel a perseverat în slujire în ciuda suferinței și a încercărilor. Propovăduirea întregii Evanghelii a stârnit prigoane și mari uneltiri. Ispita de a renunța la unele adevăruri, de a selecta cu grijă lucrurile ce aveau să fie predicate era foarte mare. Pavel însă știa că pentru creșterea sănătoasă a Bisericii este nevoie să proclame toată Evanghelia. Și de aceea, de dragul lor și în ciuda suferinței personale, Pavel nu s-a ferit să le ascundă nimic din ce le era de folos. Ba mai mult, nu s-a ferit să proclame mesajul în nici un context și în fața nici unui auditoriu. Atât înaintea norodului, cât și în case, atât în fața Grecilor, cât și în fața Iudeilor, Pavel a rostit cu claritate Cuvintele Vieții.

În al patrulea rând, slujirea lui Pavel este caracterizată de o constanță impresionantă: „*Știți cum m-am purtat cu voi în toată vremea, din ziua dintâi în care am pus piciorul pe pământul Asiei...*” Slujirea lui Pavel nu cunoștea perioade de compromis sau lene sau de concediu. Nu, el a fost un model de slujire în toate zilele cât a fost în Efes. Indiferent că era liniște sau furtună, pace sau război, Pavel și-a îndeplinit cu responsabilitate și seriozitate slujba

primită de la Domnul. Cine poate rosti că Pavel nu este un model vrednic de urmat: motivație curată, credincioșie față de slujba primită, perseverență în ciuda necazurilor și suferinței, constanță dumnezeiască? În care din cele patru domenii slujirea ta este deficitară?

Pavel este o pildă și prin atitudinea sa față de vizita de la Ierusalim. El este încredințat că Duhul îl călăuzește să meargă la Ierusalim. El se așteaptă la necazuri și lanțuri. Cu toate acestea, este decis să meargă la Ierusalim. Pavel dezvoltă de fapt al treilea element ce a caracterizat slujirea sa în Efes și anume: perseverența în ciuda încercării și a suferinței. Pavel știa că dintre cele 4 elemente, în cele din urmă confruntarea cu suferința reprezintă cel mai greu test. În cele din urmă, piedica cea mai frecventă din viața creștinilor care nu cresc spiritual o reprezintă tocmai refuzul acceptării suferinței. De aceea, Pavel insistă pe acest element. Lanțurile și necazurile se abăteau asupra lui Pavel tocmai din pricina proclamării Evangheliei. Cel rău urmărea ca prin suferință să-l determine pe Pavel să renunțe la proclamarea mesajului sau, cel puțin, la proclamarea unor părți din acest mesaj. Secretul lui Pavel era acela că nu trăia pentru viața de acum, ci pentru viața viitoare. El alesese să-și piardă viața pentru a o câștiga. Viața pământească nu era scumpă pentru el. El nu s-a lăsat vrăjit de deșertăciune și nici de plăcerile de o clipă ale păcatului. El avea ochii pironiți spre răsplătirea viitoare. Singura sa dorință era să-și sfârșească cu bucurie calea și slujba pe care o primise de la Domnul Isus, și anume aceea de a vesti Evanghelia harului lui Dumnezeu.

După ce dezvoltă acest element, al acceptării suferinței și a morții de dragul vestirii Evangheliei, Pavel concluzionează cu privire la prima parte a discursului său: „*sunt curat de sângele tuturor, căci nu m-am ferit să vă vestesc tot planul lui Dumnezeu.*”

Pavel primise de la Domnul înștiințarea că nu-i va mai vedea pe acest pământ. Și Pavel le comunică și prezbiterilor din Efes acest lucru. De ce? Poate pentru a-i responsabiliza și mai mult în a-și lua slujba de păstori în serios. Iată că Pavel nu avea să mai păstorească Biserica din Efes. De acum încolo, Biserica avea să fie doar în grija lor. Pe de altă parte, astfel, Pavel justifică de ce discursul său insistă pe modelul slujirii sale. Știind că este ultima dată când se va mai vedea cu ei pe acest pământ, Pavel se folosește de această ocazie pentru a le întipări și mai adânc modelul său. Cum am mai menționat, această întipărire are și rolul de a anihila viitoarele atacuri de denigrare îndreptate împotriva lui Pavel.

Versetele 26 și 27 reliefează niște adevăruri extrem de importante. Primul este acela că putem fi curați de sângele cuiva doar dacă i-am vestit tot planul lui Dumnezeu. Expresia face aluzie la Ezechiel capitolul 3. Să ne aducem aminte de pasajul din Ezechiel:

„<<Fiul omului, te pun păzitor peste casa lui Israel. Când vei auzi un cuvânt, care va ieși din gura Mea, să-i înștiințezi din partea Mea! Când voi zice celui rău: <<Vei muri negreșit!>>, dacă nu-l vei înștiința, și nu-i vei spune, ca să-l întorci de la calea lui cea rea și să-i scapi viața, acel om va muri prin nelegiuirea lui, dar îi voi cere sângele din mâna ta! Dar dacă vei înștiința pe cel rău, și el tot nu se va întoarce de la răutatea lui și de la calea cea rea, va muri prin nelegiuirea lui, dar tu îți vei mântui sufletul! Dacă un om neprihănit se va abate de la neprihănirea lui și va face ce este rău, îi voi pune un laț înaintea și va muri. Dacă nu l-ai înștiințat, va muri prin păcatul lui și nu i se va mai pomeni neprihănirea în care a trăit, dar îi voi cere sângele din mâna ta! Dar dacă vei înștiința pe cel neprihănit să nu păcătuiască, și nu va păcătui, va trăi, pentru că a primit înștiințarea, iar tu îți vei mântui sufletul! >>” (Ezechiel 3:17-21)

Problema este cât se poate de serioasă. Mântuirea propovăduitorului depinde de credincioșia cu care el vestește mesajul Domnului. Însă, am putea dezvolta o aplicație greșită care ne-ar duce la practici greșite și la sentimente de vinovăție nejustificate. Despre ce este

vorba? Dacă eu sunt curat de sângele unui om doar dacă i-am vestit tot planul lui Dumnezeu, atunci eu voi avea tendința să vestesc tuturor oamenilor cu care mă întâlnesc tot planul lui Dumnezeu neținând cont de disponibilitatea lor de a asculta sau nu. Noi suntem chemați să vestim la toți oamenii Evanghelia, dar să ținem cont și de dreptul lor de a refuza să asculte mesajul. Observăm că în Ezechiel cap. 3, Duhul Sfânt subliniază: „*Când vei auzi un cuvânt, care va ieși din gura Mea, să-i înștiințezi din partea Mea!*” Ezechiel se afla sub călăuzirea directă a lui Dumnezeu și avea o poziție specială: prooroc al casei lui Israel.

Astfel, Domnul nu ne cheamă să forțăm deschiderea ușilor pentru Cuvânt. Însă, atunci când se deschide o poartă și cel de lângă noi vrea să ne asculte, Domnul are de la noi pretenția să vestim tot planul lui Dumnezeu, să proclamăm o Evanghelie completă. Doar așa vom fi curați de sângele celor care ne ascultă. Descoperim deci faptul că atât intrarea în har, cât și rămânerea în har depinde de cunoașterea întregului plan al lui Dumnezeu. Acest plan al lui Dumnezeu înglobează un număr de doctrine fundamentale și indispensabile. Aceste doctrine fundamentale trebuie predicate cu claritate, constanță și îndrăzneală. Ba mai mult, pentru protecția Bisericii ele trebuie dezvoltate și înălțate mereu și mereu, ele trebuie reîmprospătate prin descoperirea a noi profunzimi și adâncimi. Cred că aceste doctrine de bază care creionează tot planul lui Dumnezeu sau toată voia lui Dumnezeu se regăsesc în Epistola către Romani. Astfel, următoarele doctrine trebuie predicate cu putere în orice Biserică: doctrina creației, doctrina căderii, doctrina revelației progresive prin Vechiul Testament, doctrina neputinței omului mort în păcat, doctrina intrării în relația cu Dumnezeu prin credință și har, doctrina rămânerii în har prin perseverarea în credință, doctrina luptei permanente dintre fire și Duh, doctrina despre suferința din viața creștinului, doctrina pericolului căderii din har și a resurselor necesare evitării acestei căderi, doctrina despre Biserică, slujire și darurile spirituale, doctrina despre a doua venire a lui Isus Hristos, doctrina schimbării legământelor prin Isus Hristos, doctrina despre rolul de martor al Bisericii lui Isus Hristos. Neglijarea unei singure doctrine fundamentale pune în pericol Biserica lui Isus Hristos.

Fiecare dintre aceste doctrine fundamentale trebuie cunoscută de fiecare mădular al Bisericii. Este un prim nivel de cunoaștere pur informațional: cunosc informațiile despre aceste doctrine. Este un al doilea nivel de cunoaștere: aceste informații capătă viață din pricina Dumnezeului celui viu din spatele lor și experimentării lor în viața practică de zi cu zi. Există un al treilea nivel: al doilea nivel este aprofundat și consolidat prin cunoașterea bazei scripturale a fiecărei doctrine. Astfel, credința creștinului nu se mai întemeiază pe ceea ce au spus alții, ci pe cunoașterea personală a Sfintelor Scripturi. Al patrulea nivel este un nivel dinamic și presupune o consolidare și reîmprospătare permanentă a cunoașterii acestor doctrine prin noi descoperiri provenite din studierea Scripturii și a experiențelor de zi cu zi.

În mod cert, în prima parte a discursului său, Pavel se dă pildă în ceea ce privește predicarea Evangheliei. El a predicat cu claritate și îndrăzneală toată Evanghelia în toată vremea și în ciuda împotrivirilor și încercărilor. Pavel nu a vorbit despre abilitățile sale de bun manager sau administrator. Nu, ci el le-a adus aminte râvna sa înflăcărată de a predica toată Evanghelia lui Dumnezeu. Astfel, deducem foarte ușor că prima responsabilitate a unui prezbiter este aceea de a predica cu putere Evanghelia lui Dumnezeu. Un prezbiter are responsabilitatea primordială de a hrăni și a cârmui turma prin predicarea Cuvântului lui Dumnezeu. Mai întâi, el trebuie să fie plin de Cuvânt și apoi trebuie să-și investească timpul alocat slujirii în primul rând proclamării acestui Cuvânt.

În viața unui prezbiter există două perioade de timp cheie. Prima are în vedere timpul alocat studierii Cuvântului și a doua timpul alocat predicării Cuvântului în diverse forme: în mod public, în grupuri mici, în cadrul unei consilieri individuale, adresat unei mulțimi diverse, sau

unei anumite categorii din Biserică sau unui atelier de slujire, etc. Între cele două perioade de timp trebuie să fie un echilibru. Billy Graham spunea: „Am predicat prea mult, și am studiat prea puțin.” Chiar dacă este mereu solicitat să slujească în Cuvânt, un prezbiter nu trebuie să uite de importanța progresului personal în cunoaștere și de faptul că nu este un izvor, ci doar o albie. Iată ce ne spune Solomon în Proverbe 16:23: „*Cine are o inimă înțeleaptă își arată înțelepciunea când vorbește, și mereu se văd învățături noi pe buzele lui.*”

Apoi, un pericol foarte mare pentru prezbiteri este pericolul activismului diaconal. Pericolul activismului l-am semnalat și mai sus: „am predicat prea mult.” Acum însă, mă refer la tendința prezbiterilor de a se implica prea mult în slujbele diaconale. Biblia face o distincție clară între prezbiteri și diaconi. Primii trebuie să se dedice necurmat rugăciunii și propovăduirii Cuvântului. Cei din a doua categorie trebuie să fie managerii sau administratorii diferitelor ateliere de slujire din Biserică. Cel mai bun exemplu este cel din Fapte 6:2 -4: „*Nu este potrivit pentru noi să lăsăm Cuvântul lui Dumnezeu ca să slujim la mese. De aceea, fraților, alegeți dintre voi șapte bărbați, vorbiți de bine, plini de Duhul Sfânt și de înțelepciune, pe care îi vom pune în slujba aceasta. Iar noi vom stăruii necurmat în rugăciune și în propovăduirea Cuvântului.*” Prezbiterii trebuie să formeze diaconi și să aibă curajul delegării responsabilității, chiar dacă nu tot timpul slujbele vor fi împlinite foarte bine. Biserica trebuie să înțeleagă importanța slujbelor diaconale și natura distinctă a slujbei prezbiterilor. Biserica trebuie să învețe să-și protejeze prezbiterii, pentru ca aceștia să-și îndeplinească cu eficiență maximă funcția lor de bază.

b) 20:28-32 Îndemn către prezbiteri

Acum urmează îndemnul direct adresat de Pavel prezbiterilor: „*Luați seama dar la voi înșivă...*” Primul lucru, pe care îl poate face un prezbiter pentru binele Bisericii, este să vegheze asupra propriei relații cu Domnul. Un vas necurat devine inevitabil și inconștient o unealtă în mâna celui rău. A lupta pentru a rămâne un vas curat este primul lucru pe care trebuie să-l facă un bun prezbiter. În această curăție este înglobată și fidelitatea față de funcția primordială a prezbiterului: propovăduirea Cuvântului. Al doilea lucru pe care trebuie să-l facă un prezbiter pentru binele Bisericii este să vegheze asupra curăției celorlalți prezbiteri. Prezbiterii sunt o echipă. Un mai mare impact are căderea unui prezbiter decât căderea unui simplu membru al comunității și o mai mare tulburare este adusă de cearta dintre doi prezbiteri decât de disputa dintre alte două mădulare ale Trupului. Este evident că ținta atacului celui rău este îndreptată asupra echipei prezbiteriale.

Și în al treilea rând, un prezbiter trebuie să vegheze asupra Bisericii care poate fi atacată de cel rău, chiar dacă toți prezbiterii sunt în deplină ascultare de Dumnezeu. Responsabilitatea este imensă, căci este vorba de Biserica Domnului, câștigată cu Însuși sângele Său. Dar care este atacul principal al celui rău îndreptat asupra Bisericii și care este soluția biruirii lui?

În vers.29-30 Pavel ne descrie un viitor atac, care nu este doar posibil, ci cert: „*Știu bine...*” Se pare că este un atac ce va lovi fiecare Biserică locală de-a lungul secolelor. Este vorba de un atac îndreptat asupra învățaturii sănătoase. Acest atac poate îmbrăca două forme distincte. Prima formă are în vedere „*lupii răpitori*” din afară care vor proclama cu îndrăzneală erezii nimicitoare ce vor contrazice doctrinele fundamentale ale credinței. Deși lupii vin din afară, ei „*se vor vâri*” în turmă și vor propovădui din interior. A doua formă pare mai puțin directă: „*se vor scula din mijlocul vostru oameni care vor învăța lucruri stricătioase...*” Se prea

poate să fie vorba de creștini căzuți de la credință și transformați de această cădere în unelte ale celui rău. Se pare că învățătura lor nu este una care lovește în mod direct în divinitatea Fiului, sau umanitatea Sa, sau în doctrina creației etc., ci mai degrabă este vorba de o învățătură care încurajează și legitimează complacerea în anumite păcate. Intenția este clară: „*ca să atragă pe ucenici în partea lor.*” Pentru aceasta vor da învățături care să gâdile urechea și firea pământească. Și cu toții știm învățătura pe care o iubește firea pământească: „Trăiește-ți clipa, gustă plăcerea, păcatul nu e așa de grav, bucură-te de el, oricum vei fi iertat...”

Subliniez încă o dată faptul că atacul principal al celui rău se va îndrepta asupra învățaturii. Tocmai de aceea soluția lui Pavel este următoarea: „*De aceea, vegheați și aduceți-vă aminte că timp de trei ani, zi și noapte, n-am încetat să vă sfătuiesc cu lacrimi pe fiecare din voi.*” Pentru a proteja turma de învățătura mincinoasă, soluția este să o umple de învățătură sănătoasă. Soluția pentru prezbiter este să urmeze exemplul lui Pavel, adică să stăruie fără a obosi în a sfătui mereu turma în învățătura sănătoasă. Pavel i-a sfătuit cu lacrimi, cu pasiune, empatizând cu durerile lor, implorându-i să urmeze calea cea bună. Se pare că în primul rând el a ținut să sfătuiască în Cuvânt pe liderii Bisericii. Într-adevăr, expresia „*pe fiecare din voi*” ar putea să însemne „pe fiecare din voi, prezbiteri” sau „pe fiecare din voi, membrii Bisericii din Efes.” Cred că Pavel, care avea și el energii limitate, a avut o veghere specială față de liderii Bisericii.

c) 20:33-35 Cinstea lui Pavel și grija lui față de cei slabi

Pavel își încheie discursul aducându-le aminte de faptul că el a lucrat în Efes cu mâinile lui. De ce era așa de important să amintească acest lucru? În primul rând, pentru că ispita bogățiilor veacului acestuia este foarte mare. În momentul în care inima unui prezbiter se îndreaptă în mod idolatru spre câștig, putem spune că deja asistăm la începutul sfârșitului. Și dacă este întreținut de comunitate, atunci implicațiile sunt și mai serioase. Dacă un prezbiter este susținut financiar de Biserică și el se percepe dependent de Biserică și nu de Dumnezeu, el va avea sigur tendința de a da învățături pe placul comunității și compromisul va fi inevitabil.

Apoi, Pavel insistă pe grija pentru cei slabi. Pentru ca cei slabi să poată primi mai ușor învățătură din partea lui, Pavel a ales să renunțe la dreptul lui de a trăi din Evanghelie. Pavel știa faptul că mesajul nu poate fi despărțit de mesager. Și atunci, din dorința ca mesajul să fie primit cât mai bine, el este interesat ca mesagerul să fie cât mai credibil. Pentru aceasta renunță chiar la drepturile sale. El nu cerea prezbiterilor să renunțe la a mai fi susținuți de Biserică. Era dreptul lor și renunțarea la acest drept nu era o poruncă. În același timp, era o diferență între ei și Pavel: Pavel era un celibatar misionar, plantator de Biserici, care stătea doar o vreme într-o anumită cetate, pe când prezbiterii erau de regulă familiști care își dedicau întreaga viață spre a păstori una și aceeași Biserică locală.

Însă, principiul ce se desprinde din comportamentul lui Pavel este foarte important: să aibă o grijă specială pentru cei slabi. Toți membrii Bisericii sunt la fel de valoroși și Tatăl vrea ca nici unul să nu piară, ci toți să fie mântuiți. Și în contextul războiului spiritual cei mai vulnerabili sunt cei slabi. Soluția pentru protecția lor este aceeași: o hrană consistentă din Cuvânt. Dar pentru că sunt mai slabi, orice pată a mesagerului va reprezenta o piedică serioasă în receptarea mesajului. De aceea, mesagerul trebuie să fie fără pată, de o credibilitate incontestabilă și să fie dispus de multe ori să renunțe chiar la drepturile sale.

Ideea centrală a discursului lui Pavel este clară și se regăsește în vers. 32: „*Și acum, fraților, vă încredințez în mâna lui Dumnezeu și a Cuvântului harului Său, care vă poate zidi sufletește și vă poate da moștenirea împreună cu toți cei sfințiți.*” În prima parte a predicii, Pavel se dă pildă de propovăduitor constant și entuziast al întregii Evanghelii în ciuda împotririlor și necazurilor. În a doua parte, Pavel îi îndeamnă pe prezbiteri să păzească Biserica de învățăturile străine prin stăruința asupra învățaturii sănătoase. În a treia parte, Pavel se dă pildă ca mesager sfânt și credibil care a renunțat chiar la drepturile sale pentru ca cei slabi să poată primi mai ușor învățătura sănătoasă. Concluzia este clară: doar Cuvântul îi poate întări sufletește și le poate da moștenirea împreună cu toți cei sfințiți.

Și concluzia din discursul lui Pavel nu este altceva decât concluzia întregului capitol 20. În primele trei tablouri ale capitolului, am descoperit „disperarea” lui Pavel de a le dăruia Bisericilor cât mai mult din Cuvântul sfânt cu ocazia ultimei întâlniri cu el pe acest pământ. Discursul întărește mesajul din prima parte a capitolului: Cuvântul este cel ce va asigura protecția și creșterea celor răscumpărați.

APLICAȚIE

Multe elemente aplicative le-am menționat deja de-a lungul exegezei. Aș vrea însă să mai insist asupra importanței vitale a studierii Cuvântului de fiecare mădular al Bisericii, asupra piedicilor ce stau în calea atingerii acestui obiectiv și asupra posibilelor soluții.

Vreau să subliniez în primul rând că studierea Cuvântului fără împlinirea lui nu este de nici un folos. Vreau să mai subliniez că de fapt un studiu autentic al Cuvântului este imposibil fără o atitudine corectă și fără împlinirea lui. Deci nu mă refer la un studiu mecanicist fariseic. Mă refer la un studiu făcut cu sinceritate și cu disponibilitatea reală de a face voia Domnului. Ei bine, acest tip de studiu este motorul creșterii spirituale a unui individ și a întregii Biserici. Nu este totul, dar este primul pas cheie, absolut indispensabil.

Și când vorbesc despre o relație matură cu Cuvântul mă refer nu doar la o simplă lectură a Bibliei, ci la o aprofundare a ei prin studiu, la o înfruptare consistentă cu „bucatele tari” ale Scripturii. Mai multe pasaje din Scriptură insistă pe faptul că bucatele tari sunt indispensabile pentru protecția și creșterea spirituală a Trupului lui Hristos:

✘ **Efeseni 4:11-16:** „*Și El a dat pe unii apostoli, pe alții prooroci, pe alții evangheliști, pe alții păstori și învățători pentru desăvârșirea sfinților, în vederea lucrării de slujire, pentru zidirea trupului lui Hristos, până vom ajunge toți la unirea credinței și a cunoștinței Fiului lui Dumnezeu, la starea de om mare, la înălțimea staturii plinătății lui Hristos; ca să nu mai fim copii, plutind încoace și încolo, purtați de orice vânt de învățătură, prin viclenia oamenilor și prin șiretenia lor în mijloacele de amăgire ci, credincioși adevărului în dragoste, să creștem în toate privințele, ca să ajungem la Cel ce este Capul, Hristos. Din El tot trupul, bine închegat și strâns legat, prin ceea ce dă fiecare încheietură, își primește creșterea, potrivit cu lucrarea fiecărei părți în măsura ei, și se zidește în dragoste.*”

✘ **1Corinteni 3:1-3:** „*Cât despre mine, fraților, nu v-am putut vorbi ca unor oameni duhovnicești, ci a trebuit să vă vorbesc ca unor oameni lumești, ca unor prunci în Hristos. V-am hrănit cu lapte, nu cu bucate tari, căci nu le puteați suferi și nici acum chiar nu le puteți suferi pentru că tot lumești sunteți. În adevăr, când între voi sunt zavistii, certuri și dezbinări, nu sunteți voi lumești și nu trăiți voi în felul celorlalți oameni?*”

✘ **Evrei 5:11-14:** „*Asupra celor de mai sus avem multe de zis și lucruri grele de tâlcuit fiindcă v-ați făcut greoi la pricepere. În adevăr, voi care de mult trebuia să fiți învățători, aveți iarăși trebuință de cineva să vă învețe cele dintâi adevăruri ale cuvintelor lui Dumnezeu și ați ajuns să aveți nevoie de lapte, nu de hrană tare. Și oricine nu se hrănește decât cu lapte, nu este obișnuit cu cuvântul despre neprihănire, căci este un prunc. Dar hrana tare este pentru oamenii mari, pentru aceia a căror judecată s-a deprins, prin întrebuintare, să deosebească binele și răul.*”

Pasajul din Efeseni insistă pe faptul că a crește spiritual nu este opțional, ci la aceasta sunt chemați toți credincioșii. Un semn al maturității este acela că nu mai ești purtat încolo și înapoi de orice vânt de învățătură, și un element fundamental, pentru creșterea în asemănarea cu Hristos, este credințioșia față de adevărul revelat al lui Dumnezeu și hrana spirituală pe care o primește Biserica de la apostoli, evangheliști, păstori și învățători.

Textul din Corinteni susține că este o legătură indisolubilă între starea de a fi lumesc și starea de a nu suporta bucate tari. Bucatele tari reprezintă astfel un element indispensabil spre ieșirea din pruncia spirituală și spre biruirea lumescului din viața unui creștin.

Pasajul din Evrei 5 ne ajută să înțelegem că bucatele tari se referă la învățăturile (grele pentru un prunc) care privesc legăturile dintre Vechiul și Noul Legământ, învățături care pot fi înțelese și însușite doar în urma unui studiu intens și îndelungat. De asemenea, pasajul din Evrei ne atrage atenția asupra pericolului neînfruptării cu bucate tari și a complacerii în pruncia spirituală: căderea din har. Autorul Epistolei către Evrei ne arată că bucatele tari au în vedere nu simpla înlănțuire de tablouri dintr-o carte a Scripturii (ce este o performanță deosebită), ci legarea cărților Scripturii într-un tot unitar și armonios. Ori acest lucru nu se întâmplă peste noapte și fără trudă, ci este un proces îndelungat. Sunt multe obstacole și multe bătălii. Voi menționa pe scurt câteva din ele.

Prima bătălie vizează timpul alocat studiului. Studiul necesită timp, un timp consistent de minim o oră pe zi. Trăim într-un secol faraonic în care toată lumea se plânge că nu are timp. Responsabilități la serviciu, responsabilități în familie, responsabilități în Biserică, etc. și găsim repede scuza salvatoare: „Nu avem timp, și apoi prezbiterii trebuie să studieze...” Este adevărat că faraonul veacului acestuia luptă din răzputeri pentru a ne fura timpul alocat studiului. Dar oare avem scuze pertinente și oare nu sunt soluții? Daniel era prim-ministru al întregului Imperiu Medo-Persan, avea grijă de întreaga economie a Imperiului (sau măcar de o bună parte din ea) și deci avea mult mai multe responsabilități decât noi. Cu toate acestea, el nu trăiește sub robia împlinirii obiectivelor, ci de trei ori pe zi își pune timp deoparte pentru relația personală cu Domnul. Dacă Daniel a găsit acest timp, putem să-l găsim și noi. Aceasta înseamnă că trebuie să renunțăm la unele dintre activitățile cu care ne-am obișnuit. Trebuie mai întâi să ne asigurăm că nu pierdem timpul și apoi, chiar dacă ajungem la concluzia că avem doar activități serioase, tot trebuie să renunțăm la ceva. La ce să renunțăm? Pot renunța la o parte din timpul alocat televizorului, sau internetului, sau ascultării muzicii, pot renunța la o parte din timpul alocat întâlnirilor cu prietenii, pot renunța la unele activități de slujire din Biserică, pot renunța la timpul alocat școlii sau la împlinirea unor sarcini la serviciu. Avem de unde renunța. Dar această renunțare înseamnă de multe ori durere și implică multă credință. Uneori trebuie să renunțăm la lucrurile care ne plac și alte ori trebuie să renunțăm la activități care ni se par foarte importante pentru siguranța și viitorul nostru. Este o alegere a credinței. Trebuie să alegem să credem că Domnul are să ne ofere ceva mai de preț și că El va purta de grijă nevoilor noastre și mărturie

noastre în lume. De fapt, trebuie să credem că „*omul nu se hrănește doar cu pâine, ci cu orice cuvânt care iese din gura lui Dumnezeu.*”

A doua bătălie vizează atitudinea cu care studiem Cuvântul. Uneori studiul poate fi plictisitor și steril din pricina unei atitudini greșite. Poate studiem din afirmare de sine, poate studiem doar din obișnuință sau poate studiem fără smerenie și credință. Atunci când studiem Cuvântul trebuie să fim animați de dorința sinceră de a-L cunoaște pe El și voia Lui pentru noi. Și această dorință trebuie să fie în mod obligatoriu însoțită de disponibilitatea necondiționată la schimbare: trebuie să fim gata să-mi schimb concepția despre Dumnezeu în lumina noilor adevăruri revelate și trebuie să fim gata să-mi schimb viața în lumina noilor aspecte ale voii Sale. În cele din urmă, dragostea de Dumnezeu și de oameni trebuie să ne anime studiul biblic: doresc să-L cunosc tot mai mult pe Cel ce-L iubesc și astfel, să-i pot iubi mai mult pe cei pe care El îi iubește. Dragostea de Dumnezeu se reflectă în dragostea de Scripturi. Reciproca nu este adevărată, însă teorema da: un îndrăgostit de Scripturi nu este neapărat un îndrăgostit de Dumnezeu, dar un îndrăgostit de Dumnezeu este în mod cert un îndrăgostit de Scripturi.

A treia bătălie se referă la trudă și perseverență. Mai bun este sfârșitul unui lucru decât începutul lui. Sunt mulți care își fac timp și vin cu o atitudine sinceră în fața Cuvântului, dar fac acest lucru doar pentru o vreme. Apoi, renunță o perioadă. Apoi, încearcă din nou. Și tot așa. Oare de ce? Studierea Scripturii pentru a ajunge la bucatele tari nu este un proces nici scurt, nici ușor. Necesită o lungă perioadă de timp și multă, multă răbdare și perseverență. Domnul ne va deschide, încetul cu încetul, mintea pentru a deprinde metoda de studiu și pentru a descoperi profunzimile tainelor Sale. Dar El ne va testa mai întâi. Va dori să vadă cât de mult dorim să cunoaștem tainele Sale, cât de mult credem în frumusețea Sa. Da, Domnul ne va descoperi din frumusețile Sale doar în măsura în care vom crede că Scriptura ascunde astfel de bogății și că Domnul Însuși vrea să ni le descopere. Și Domnul va ști să ne încerce. Și aici este marele test: testul perseverenței, perseverența de a căuta. Să cauți din toată inima și să nu te dai bătut chiar dacă după multă trudă se pare că nu ți s-a descoperit mare lucru. Este mai greu la început până se deprinde metoda de studiu. Dar cred că, după 4-5 cărți studiate sub îndrumarea unuia iscusit în studiu, metoda poate fi deprinsă bine. Dar și apoi, testul rămâne același. Să citești un pasaj simplu (aparent simplu) și să nu treci cu ușurătate peste el. Să-l citești încă o dată și să-ți frământă mintea cu răbdare...până când cerul se va deschide și va ploua cu nestemate. Apoi, să citești un pasaj foarte greu și să nu te dai bătut. Să-l citești din nou și din nou și să-L implori pe Domnul să ți-l tâlcuiască. Să crezi că Domnul vrea și poate să ți-l explice și să crezi că explicația Sa este deosebit de importantă pentru viața ta veșnică.

Da, în cele din urmă secretul perseverenței este credința. Să crezi ceea ce Dumnezeu a spus despre Cuvântul Său. Să citim cu atenție 2 Timotei 3: 16: „*Toată Scriptura este insufletă de Dumnezeu și de folos ca să învețe, ca să mustre, ca să îndrepte, ca să dea înțelepciune în neprihănire, pentru ca omul lui Dumnezeu să fie desăvârșit și cu totul destoinic pentru orice lucrare bună.*”

Scriptura este plină de adevărurile lui Dumnezeu și de slava lui Dumnezeu. Adevărurile lui Dumnezeu și gloria lui Dumnezeu reprezintă armura noastră în războiul spiritual și puterea prin care putem zdrobi munții. Dar de atâtea ori noi plecăm la un război așa de mare cu resurse așa de puține. Cu o teologie șubredă și doar câteva picături din slava lui Dumnezeu nu vom face isprăvi prea mari. Apoi, tot noi ne plângem și nu știm de ce reacționăm greșit și dăm așa de ușor înapoi în încercări. De multe ori purtăm poveri false și ne confruntăm cu neputințe și blocaje în creșterea spirituală. Simpla revelare a unor adevăruri din Scriptură ne-ar elibera pe loc de aceste poveri false. Simple adevăruri ne-ar îndepărta blocaje și ne-ar purta pe culmi spirituale

nebănuite. Dar credem noi că toată Scriptura este inspirată de Dumnezeu și de folos? Dacă am crede acest lucru, am fi convinși de faptul că fiecare capitol din Scriptură ascunde un adevăr specific care ne este de mare folos în creșterea spirituală. Fiecare capitol din Scriptură ascunde o mare bogăție, care ar aduce atâta protecție, înțelepciune și viață inimii noastre! Credem noi lucrul acesta? Dacă am crede, nu am lăsa să treacă nici un capitol pe lângă noi, fără să-L implorăm cu lacrimi pe Domnul să ne descopere voia Sa. Dumnezeu nu a vorbit nici degeaba și nici în plus. Fiecare capitol din Scriptură își are importanța sa. Dimensiunea protecției și biruințelor noastre depinde de cât de plină ne e tolba (mintea) de adevărurile minunate ale Domnului.

Spuneam deci că secretul perseverenței în studiu este credința. Da, trebuie să cred că:

- 1) Fiecare capitol ascunde bogății minunate despre frumusețea lui Dumnezeu!
- 2) Aceste bogății sunt extrem de importante pentru protecția și creșterea mea spirituală!
- 3) Dumnezeu vrea mai mult ca mine să-mi descopere aceste adevăruri!
- 4) Dumnezeu poate să-mi deschidă mintea pentru a înțelege tainele Sale!

Alege să crezi aceste adevăruri și viața ta se va schimba într-un mod cu totul minunat!